

SINTEZA

la proiectul cu privire la aprobarea proiectului de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solului

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
<i>Avizare și consultare publică</i>			
Cancelaria de Stat (Nr. 14-93-4872 din 6 mai)	I	La art. 12 lit. b) se propune excluderea cuvântului „politici” pe motiv că se dublează.	Se acceptă.
		La articolele 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, considerăm că este necesară specificarea expresă prin completarea cu denumirea autorităților responsabile pe fiecare domeniu de competență. Din textul proiectului nu este clar care sunt autoritățile responsabile de exercitarea atribuțiilor enumerate. Din nota de fundamentare, Inspectoratul pentru Protecția Mediului exercită, în calitate de organ de control, funcția de control și supraveghere de stat a domeniului reglementat conform prevederilor și procedurii reglementate în Legea nr.131/2012.	Se acceptă parțial. Denumirea autorităților responsabile, sunt indicate în nota de fundamentare, la care se descrie detaliat autoritățile pe fiecare domeniu în parte, însă în proiect nu considerăm oportun includerea denumirilor autorităților, pentru că în cazul în care apar reorganizări, denumirea ar putea fi modificată și în cazul dat va fi necesar și modificarea legii.

		La art. 27 alin. (1) din proiect, cuvântul „inspecție” urmează a fi exclus pentru a nu crea confuzii în raport cu inspecțiile exercitate conform art. 21 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Astfel, se propune autorului excluderea alin. (2) și expunerea art. 27 în următoarea redacție: „Controlul privind gestionarea durabilă a solurilor se realizează de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului”.	Se acceptă.
		Totodată, la art. 28 se propune expunerea alin. (1) în următoarea redacție „(1) Inspectoratul pentru Protecția Mediului asigură efectuarea controalelor în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat”.	Se acceptă.
Ministerul Educației și Cercetării (Nr.07-09/3131 din 05.05.2025)		a examinat și susține, fără obiecții și propuneri, proiectul de lege privind utilizarea, conservarea și protecția solurilor (înregistrat cu număr unic 317/MAIA/2025)	Se acceptă.
Ministerul Mediului (Nr.13-05/1301 din 13.05.2025)	I	Din punct de vedere juridic „domeniul de reglementare” și obiectul de reglementare are același sens, prin urmare, art. 2 al proiectului, determină doar sfera de aplicare, iar art. 4 prevede doar scopul legii, nu și obiectul legii. În conformitate cu prevederile art. 51 alin. (5) și alin. (6) din Legea nr.	Se acceptă parțial. Nu este clară obiecția autorului. Totodată, menționăm că în cazul proiectului dat, atât scopul, cât și obiectul legii este prevenirea degradării solului, combaterea eroziunii,

		100/2017 privind actele normative: Articolul poate fi divizat în alineate, constituite, de regulă, dintr-o singură propoziție sau frază, prin care se reglementează o dispoziție specifică ansamblului normelor articolului. Dacă dispoziția alineatului nu poate fi exprimată într-o singură propoziție sau frază, pot fi utilizate mai multe propoziții sau fraze.	identificarea zonelor, refacerea terenurilor etc. Toate aceste obiecte se regăsesc în articolul 4, în care menționați că nu există.
		Alineatele sînt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Prin urmare, începînd cu art. 2 din proiect „Obiectul de reglementare și sfera de aplicare” toate articolele vor fi renumerotat corespunzător prevederilor legale privind aliniatele : „(1); (2);...”.	Nu este clară obiecția autorului, cu privire la numerotarea proiectului de lege, din considerentul că proiectul este numerotat.
		La art. 3 „noțiuni generale”, urmează că noțiunile să fie expuse în ordine alfabetică. Concomitent, considerăm necesar să atragem atenția că noțiunea de „utilizare a solului”, urmează a fi concretizată nu în dependență de modul de exploatare, ci în dependență de regimul juridic al terenurilor. Totodată, considerăm oportun de a include și noțiunea de „bonitate a solului”, care reprezintă calitatea naturală a solului dobîndită pa	Se acceptă parțial. Totodată, proiectul nu conține noțiuni de utilizare a solului ci de utilizare a terenurilor. În contextul includerii noțiunii de „bonitate a solului”, proiectul menționat, nu reglementează despre bonitatea solului din aceste considerente nu este

		parcursul evoluției pământului fără intervenția umană. Anume prin aceste caracteristici se delimitează noțiunea de „fertilitate” de noțiunea de „bonitate”.	relevant de stabilit o astfel de noțiune.
		La art. 6, urmează de exclus sintagma „principii generale”, deoarece după natura juridică a actului normativ examinat, acesta reglementează relații speciale și anume relații cu privire la utilizarea, conservarea și protecția solurilor. Concomitent, aliniatul (2) al art. 6 nu stabilește „principiile de reglementare”, ci doar „elementele strategice” ce stau la baza proiectului de lege. Prin urmare considerăm oportun de delimitat principiile în art. 6 alin. (1) de elemente strategice care urmează a fi incluse în alin. (2) al aceluiași articol.	Se acceptă parțial.
		La art. 8 denumirea urmează a fi reformulată cu excluderea cuvântului „efectuarea”, totodată la alin. (2) lit. d), se propune substituirea textului „repararea prejudiciului” cu textul „repararea prejudiciului cauzat resurselor de sol”, precum și modificarea art. 25 prin înlocuirea sintagmei „mărimea prejudiciului” cu „mărimea prejudiciului cauzat resurselor de sol”.	Se acceptă.

		La art. 7,8 și 9 sunt determinate „obligățiile proprietarilor și deținătorilor de terenuri”. Potrivit art. 4 al Codului funciar nr. 22/2024, subiecți ai relațiilor funciare sunt deținătorii de terenuri. În sensul Codului precitat, prin deținători de terenuri se înțeleg titularii dreptului de proprietate, ai drepturilor reale limitate asupra terenurilor, precum și cei care, conform legislației civile, au calitatea de posesor de terenuri, respectiv în proiect este suficient de a utiliza sintagma „deținători de terenuri”.	Se acceptă.
		Articolul 9 contravine cu prevederile alin. (2) din art. 26, acestea urmează a fi ajustate/reformulate în conformitate cu prevederile/împuternicirile și obligațiile statului.	Nu este clară obiecția autorului. Obligațiile stabilite în proiect sunt cele reglementate în actele normative din domeniu. Totodată, în proiectul de lege pot fi stabilite și alte obligații conform competenței.
		La art. 10 lit. b) competența Guvernul privind organizarea controlului urmează a fi exclusă în conformitate cu prevederile Legii nr. 137/2017 cu privire la Guvern.	Se acceptă.
		Articolul 12 urmează a fi exclus sau reformulat, întru-cît proiectul ține nemijlocit de protecția solului, iar prevederile	Se acceptă. Totodată, comunicăm despre faptul că protecția solului face

		articolului menționează „gestionarea resurselor naturale ” ceea ce face obiect al altui act normativ în vigoare.	parte din gestionarea responsabilă a resurselor naturale. Solul este o resursă naturală ce ajută la menținerea fertilității, prevenirea eroziunii și conservarea biodiversității.
		La art. 14, 15, 17 acțiunile prevăzute nu țin de competențele, atribuțiile, și obligațiile autorităților pentru protecția mediului. Acestea își desfășoară activitatea potrivit actelor normative de organizare și desfășurarea activității aprobate de Guvern.	Nu se acceptă. Considerăm că aceste obligații sunt necesare de stabilit și în lege.
		La art. 21 finanțarea pentru așa tip de acțiune urmează a fi prevăzută expres cu argumentare conform Legii bugetului de stat pentru perioada menționată.	Se acceptă parțial. De asemenea, comunicăm despre finanțarea activităților de investigare, se vor asigura de la bugetul de stat, în limitele mijloacelor disponibile.
		Articolul 24 contravine cu prevederile art. 11 lit.c) unde sunt identificați responsabilii pentru monitorizare.	Nu este clară și argumentată obiecția autorului.
		Articolul 27 urmează a fi exclus/reformulat, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 548/2018 și a Legii nr. 131/2012. Concomitent cu cele menționate, considerăm oportun înainte de „capitolul V Dispoziții finale”, de a introduce	Se acceptă parțial. Formele de răspundere pentru nerespectarea legii urmează a fi stabilite în codul penal și contravențional, după caz.

		un capitol nou, care va stabili tipurile/formele de răspundere juridică pentru nerespectarea normelor prevăzute în proiect.	
		La Nota de fundamentare: 10.1. Actul normativ nu are temei legal, fapt ce contravine prevederilor art. 16 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Nu se acceptă. Legea este un act normativ adoptat de Parlament în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996
		10.2. La pct. 4 – menționarea despre „cheltuielile Agenției de Mediu și ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului, pentru constatarea gestionării durabile a solurilor, sunt prevăzute în bugetele instituțiilor nominalizate” este completată greșit, așa acțiuni nu sunt prevăzute în atribuțiile autorităților prenotate.	Nu se acceptă. Menționăm că în prezent atât Agenția de Mediu cât și IPM au funcțiile stabilite în proiectul de lege inclusive și buget în acest scop. Astfel, acestea implementează politicile ce țin de protecția mediului, monitorizarea calității aerului, apei, solului, precum și pentru constatarea și aplicarea sancțiunilor pentru încălcarea legislației de mediu în special de protecție a solului.
		În contextul celor relatate, se notează că proiectul de lege este unul necesar, însă	Se acceptă.

		urmează a fi reevaluat din punct de vedere juridic și din punct de vedere a conținutului termenilor pedologic.	
Ministerul Finanțelor (Nr.)	I	Nu au prezentat aviz în termen.	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (Nr.)	I	Nu au prezentat aviz în termen.	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Nr.21-2535 din 13.05.2025)		Pe întreg parcursul textului proiectului, se impune uniformizarea noțiunilor de „deținători de terenuri” și „proprietari de terenuri”, ori în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) și (2) din Codul funciar nr. 22/2024, „Subiecți ai relațiilor funciare sunt deținătorii de terenuri. Prin deținători de terenuri se înțeleg titularii dreptului de proprietate, ai drepturilor reale limitate asupra terenurilor, precum și cei care, conform legislației civile, au calitatea de posesor de terenuri”.	Se acceptă.
		Totodată, în ceea ce privește prevederile art. 11 și art. 13 din proiectul de lege, analizate prin prisma art. 6 și 7 din Codul funciar nr. 22/2024, considerăm	Se acceptă parțial. Denumirea autorităților responsabile, sunt indicate în nota de fundamentare, la care se descrie detaliat autoritățile pe

		necesară atribuirea clară a responsabilităților și competențelor privind asigurarea monitoringului calității solului, în scopul evitării ambiguităților, dublărilor sau suprapunerilor instituționale. Constatăm că, în conținutul acestor articole, competența privind asigurarea monitoringului calității solului este atribuită atât organului central de specialitate, cât și autorității administrative responsabile de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare. Astfel, prin prisma normelor menționate, se impune stabilirea expresă a entității căreia îi revine competența privind activitatea menționată.	fiecare domeniu în parte, însă în proiect nu considerăm oportun includerea denumirilor autorităților, pentru că în cazul în care apar reorganizări, denumirea ar putea fi modificată și în cazul dat va fi necesar și modificarea legii.
Agencia Proprietăți Publice (Nr.)	I	Nu au prezentat aviz în termen.	
Academia de Științe a Moldovei ()	I	Nu au prezentat aviz în termen.	

Congresul Autorităților Locale din Moldova (Nr.126 din 02 mai 2025)	I	1. În Articolul 4 din proiect (Scopul și obiectul legii (2) Prevederile prezentei legi, se aplică proprietarului de terenuri și ale altor deținători de terenuri): pe lângă greșeala gramaticală sesizată autorului (articolul posesiv „ale” este de prisos), atragem atenția la reglementarea prevăzută de Codul funciar nr. 22/2024, la art. 4, care stabilește, că: „(1) Subiecți ai relațiilor funciare sunt deținătorii de terenuri. (2) În sensul prezentului cod, prin deținători de terenuri se înțeleg titularii dreptului de proprietate, ai drepturilor reale limitate asupra terenurilor, precum și cei care, conform legislației civile, au calitatea de posesor de terenuri”, i.e., prin sintagma „deținătorii de terenuri” se subînțeleg și titularii dreptului de proprietate. Totodată, proiectul stabilește și competențele mai multor entități, deci, acesta nu se referă doar la deținătorii de terenuri, inclusiv proprietarii (art. 4 alin. (2) din proiect).	Se acceptă.
		2. Referitor la Articolul 18 (Atribuțiile și obligațiile în domeniul amenajării teritoriului a autorităților administrației publice locale de nivelul doi Autoritățile administrației publice locale de nivelul doi au următoarele competențe: a) examinează și aprobă proiectele de organizare a teritoriului privind	Se acceptă.

		ameliorarea și protecția solului; b) la solicitarea reprezentanților organului de stat abilitat cu gestionarea și protecția resurselor de sol, acordă sprijin la executarea atribuțiilor lor): atragem atenția că competențele vizate se suprapun cu competențele autorităților administrației publice locale (APL) de nivelul întâi (art. 19 lit. b) și lit. c) din proiect), totodată, având în vedere că APL din municipiul Chișinău și municipiul Bălți exercită și competențe de nivelul întâi și al doilea, considerăm necesară excluderea din proiect a art. 18, integral, cu renumerotarea.	
		3. Referitor la Articolul 20 (Atribuțiile și obligațiile serviciului pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare): menționăm, că nu există în prezent o asemenea entitate („serviciul pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare”), motiv din care este necesară excluderea din proiect.	Se acceptă parțial. Totodată, în fiecare raion există o structură care implementează politicile de reglementare funciară. Din considerentul că Legea 1247/1992 privind reglementarea de stat a regimului proprietății funciare, cadastrul funciar de stat și monitoringul funciar a fost abrogată, se propune stabilirea unor funcții în proiectul de lege.

		4. Referitor la Articolul 27 (Controlul și inspecția gestionării solurilor (1) Controlul și inspecția privind gestionarea durabilă a solurilor se realizează prin intermediul autorității administrative cu atribuții în domeniul mediului, și de autoritățile administrației publice locale): menționăm, că potrivit art. 5 lit. e) din Codul funciar nr. 22/2024, de competența Guvernului ține asigurarea și organizarea controlului privind folosirea și protecția solului, iar APL nu dețin asemenea competențe în domeniu. Totodată, în conformitate cu statuările constituționale și cu prevederile Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă (art. 6), delegarea de competențe către APL este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora, respectiv, delegarea este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente. Prin urmare, este necesară excluderea din art. 27 alin. (1) a textului „, și de autoritățile administrației publice locale” sau acordarea resurselor financiare și materiale necesare și suficiente pentru realizarea competenței privind	Se acceptă.
--	--	--	---------------------------

		„controlul și inspecția privind gestionarea durabilă a solurilor”.	
		5. Proiectul nu prevede o incluziune armonioasă (nici cel puțin printr-o normă de trimitere) a prevederilor capitolului X din Codul funciar nr. 22/2024 „Ameliorarea solului și amenajarea terenurilor”, inclusiv a măsurilor de protecție și ameliorare a solului (teritorial-organizatorice, agroameliorative, silvoameliorative, hidroameliorative). Se propune autorului să soluționeze această inadvertență.	Se acceptă.
		6. Proiectul conține mai multe greșeli gramaticale și de structură morfologică (de exemplu, sintagma „autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare”, cu precizările ce urmează în text între paranteze, se repetă de mai multe ori), care necesită a fi înlăturate	Se acceptă.
Comitetul executiv al Găgăuziei <i>(Nr.03-14/64-238 din 14 mai 2025)</i>	I	La capitolul I, articolul 8, litera c), se propune înlocuirea cuvântului „îmbuinătățirea” cu cuvântul „îmbunătățirea”, întrucât s-a comis o eroare gramaticală.	Se acceptă.
		La capitolul I, articolul 8, litera d), se propune adăugarea textului „cu excepția	Se acceptă.

		circumstanțelor de forță majoră”, după cuvântul „monitorizare”.	
		La aliniatul c), articolul 12), Capitolul II, propunem excluderea cuvântului „politicilor”.	Se acceptă partial. Nu este clară obiecția autorului, nu există aliniatul c) la articolul 12 și nici cuvântul politicilor. Dacă referința este pentru litera b), atunci obiecția a fost luată în considerație.
		În titlul articolului 18), propunem să se adauge cuvintele „/nivel special, după cuvântul „al doilea nivel”.	Se acceptă.
		La articolul 18), Capitolul II, propunem de adăugat după cuvintele „nivelul al doilea” și cuvintele „și Adunarea Populară a UTA Găgăuzia”.	Se acceptă.
		La articolul 27, Capitolul IV, partea (1), propunem adăugarea cuvintelor „primul nivel”, după cuvintele „administrația publică locală”.	Se acceptă. Articolul 27, a fost modificat și reformulat, conform solicitării Congresului Autorităților Publice Locale.
Centrul de armonizare a legislației <i>(Nr. 31/02-69-4880 din 6 mai 2025)</i>	I	Proiectul prenotat are drept scop instituirea cadrului normativ primar pentru utilizarea, conservarea și protecția solurilor din Republica Moldova în vederea prevenirii degradării solurilor și a eventualelor impacturi negative asupra calității acestora,	Se acceptă.

		combaterii eroziunii solului, stabilirii de obligații privind refacerea terenurilor afectate de degradare ca urmare a deficitului sau a excesului de umiditate, precum și de obligații privind conservarea și sporirea fertilității solurilor în scopul utilizării sale durabile.	
		Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 27 „Mediu și schimbări climatice”.	Se acceptă.
		În acest sens, obiectivele Uniunii Europene pe segmentul protecția solului sunt fixate în Strategia Uniunii Europene privind solul pentru 2030 Valorificarea beneficiilor solurilor sănătoase pentru ființele umane, alimentație, natură și climă, care reflectă măsuri pentru prevenirea degradării solului, promovarea unei gestionări sustenabile și protejarea biodiversității solului, bazată pe următoarele obiective ce se propun a fi atinse până în 2030: 1. Combaterea deșertificării, refacerea terenurilor și a solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații, și depunerea de eforturi pentru a	Se acceptă.

		asigura o lume caracterizată de neutralitate din punctul de vedere al degradării terenurilor; 2. Refacerea unor zone semnificative de ecosisteme degradate și bogate în carbon, inclusiv a solurilor; 3. Atingerea unui nivel de absorbție netă a gazelor cu efect de seră în UE de 310 milioane de tone de CO₂ echivalent pe an pentru sectorul exploatării terenurilor, schimbării destinației terenurilor și silviculturii (LULUCF); 4. Atingerea unei stări ecologice și chimice bune a apelor de suprafață și a unei stări chimice și cantitative bune a apelor subterane până în 2027; 5. Reducerea pierderilor de nutrienți cu cel puțin 50 %, a nivelului general de utilizare și de risc al pesticidelor chimice cu 50 % și a utilizării de pesticide mai periculoase cu 50 % până în 2030; 6. Înregistrarea unor progrese semnificative în ceea ce privește reabilitarea siturilor contaminate.	
		Astfel, alinierea la obiectivele UE din Strategia Uniunii Europene privind solul pentru anul 2030 este asigurată de art. 2, art.	Se acceptă.

		4, alin. (1) și art. 6, alin. (2) din proiectul de Lege.	
		Totodată, la moment, la nivelul UE, în process de promovare, este propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind monitorizarea și reziliența solului, care va institui cadrul legislativ primar al UE pentru monitorizarea solului și gestionarea durabilă în acest sens, lasând, totodată, o mare flexibilitate statelor membre în ceea ce privește identificarea măsurilor care li se potrivesc cel mai bine și adaptarea abordării la condițiile locale. Astfel, nucleul prounerii de Directivă este obligația statelor de a înființa districte pedologice pe întreg teritoriul lor pentru a gestiona solurile și instituirea cadrului general de monitorizare a solului, bazat pe districtele pedologice, stabilind descriptorii solului și criteriile de monitorizare și evaluare a sănătății solului, precum și obligația de realizare cu regularitate a măsurărilor solului. Menționăm că, aceste obligațiuni sunt parțial implementate de Captiloul III al proiectului național, care stabilește obligația de identificare a zonelor de risc natural a terenurilor degradate și de realizare a monitoringului calității solului.	Se acceptă parțial. Proiectul de lege nu armonizează Directiva a Parlamentului European și a Consiliului privind monitorizarea și reziliența solului. Directiva dată este în obligația Ministerului Mediului pentru a fi armonizată.

		În concluzie, comunicăm lipsa de obiecții sau propuneri pe marginea proiectului de lege prenotat.	Se acceptă.
--	--	---	--------------------

Secretar de Stat

Vasile ȘARBAN